GORE SRCA!

VJERSKI LIST

Poštarina plaćena u gotovom

Cijena za pojedini broj 5 lira, u Jugoslaviji 2.— dinara.

Pretplata za svaki mjesec 12 lira, u Jugoslaviji 5.— dinara.

Oglasi stoje 10 lira za svaki mm visine u širini 1 stupca.

God. I. - Broj 19. ··· Izdaje: Književno društvo Sv. Mohora za Istru. — Izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Rijeka, dne 25. prosinca 1946.

BLAGDAN VESELJA I NAPRETKA

Već je na stotine Božića prošlo, ali još nikada nijesu osjetili ljudi, da je taj blagdan običan ili dosadan. Kadagod dođe, osjeća kršćansko srce posebno veselje. Dapače ni oni, koji su se možda odrekli kršćanstva, ne mogu se oteti dojmu, što ga taj blagdan čini na svačiju dušu.

A zašto? Zato, jer su sa Božićem združene misli ili ideje o mladosti i životu, o čistoj savjesti, o ljubavi i milosrđu, o oslobođenju duha od materije, o približenju Boga i čovjeka i o spasenju roda ljudskoga. U tome i jest ljepota božićnog blagdana. Lijepo je samo ono, što prikazuje i neku misao ili ideju. Cvijeće iz papira ili celuloze može imati i najživlje boje, ali po ljepoti zaostaje za svakim cvijetom, koji raste, jer je u njemu ne samo prikazana nego i realizirana ideja života.

Sa božićnim blagdanom združene su sve one misli, koje su združene sa dolaskom Spasitelja na svijet. Prije Isusova rođenja vladalo je posvuda, osim u Palestini, poganstvo, koje je s jedne strane bilo u tami, jer nije poznavalo ni pravoga Boga ni čovječje svrhe, a s druge strane nije poznavalo ni milosrđa, nego je obožavalo samo silu i bogatstvo. A Isus je raspršio poganstvo tamu, jer je upoznao svijet s pravim i živim Bogom, koji ljubi čovjeka te mu je svrha i ujedno izvor vječnog blaženstva. Isus je donio na svijet istinu, ljubav, milosrđe i duševni mir, što sve svijet ne može dati. Od Isusa stvoreno i doneseno kršćanstvo imalo je nad poganstvom silnu duhovnu prednost i uzvišenost. Zato je u svim kulturnim zemljama čovječanstvo, željno istine, ljubavi i duhovne ljepote, ostavilo poganstvo i prihvatilo kršćanstvo.

Božićni blagdan prikazuje nam u novorođenom Božanskom djetetu ideju nevinosti. Dolazak Boga-čovjeka donaša nam združenje čovječje naravi sa Bogom, a to je za sve čovječanstvo neopisivo važno i često. Siromašno Dijete, povito u jaslicama, pokazuje nam ljepotu oslobođenja duha od materije. Pastiri navještaju duševni mir onima, koji su dobre volje to jest koji imadu čistu nakanu. Isus dolazi na svijet radi spasenja to jest da otvori ljudima put u život vječni. Kao što proljetno sunce donaša poslije zime ugodnu toplinu, tako je i Isus donio u kruti i tvrdokorni svijet ljubav i milosrđe. Tako vidimo u Božiću bogatstvo uzvišenih ideja i nakana. Odatle ljepota tog blagdana i osjećaj veselja nad njime.

Ali Božić predstavlja također napredak ljudskoga roda. Sve, što oslobađa čovječji duh od materije te ga uzdiže u pravcu k Bogu, znači napredak. Lijepi su izumi i strojevi, ali samo ako služe čovjeku zato, da se, osiguravši tjelesni život, lakše diže u duhovnom životu. Postane li komu materijalni život jedini cilj, spušta se sa duhovne visine nisko na stupanj životinja — i to je nazadovanje.

A Božić nas duhovno uzvisuje — i to je ne samo čisto veselje nego i napredak.

PASTIRI

Pastiri žive skoro uvijek u samoći i po strani. Ne znaju ništa o daleku svijetu i o slavama zemlje. Stogod se dogodi u njihovoj blizini, pa bilo to i nezratno, uzbuni ih. Čuvali su stada za duge noći suncovrata, kad ih probudi svjetlo i riječ anđeoska.

I čim su u polutami staje ugledali mladu, krasnu ženu, koja je tiho promatrala sinčića i vidjeli djetešce s očima, koje je baš bilo otvorilo, te tjelešce nježno i rumeno poput ruže, ta usta, koja dosad nijesu jela, bilo im je srce duboko ganuto. Rođenje, rođenje čovjeka, duše, koja se pred časak utrelovila i došla da trpi s ostalim dušama, uvijek je čudo tako puno bola, da pobuđuje sućut i u ljudi prostih, koji toga ne shvaćaju. A ovaj novorođeni nije ovima, kojima je bio najvišeten, bio nepoznat, dijete, kao sva ostala djeca, nego je to bio onaj, koga je njihov potišteni narod očekivano tisuće godina.

Pastiri su dali ono malo, što su imali, ono malo, koje je ipak mnogo, ako je dano s ljubavlju. Donijeli su bijele darove pastirske: mlijeko, sir, vunu, janje. I danas u našim brdima, gdje izumiru zadnji ostaci gostoljublja i bratstva, dobrazju sestre, žene, kćeri pastirske, čim je koja žena porodila, a nijedna ne dolazi s praznim rukama: jedna nosi četiri jaja još topla iz gnijezda druga nosi vrč svježega mlijeka, što ga je baš nadojila, treća opet nosi cijeli komad sira, koji je tek otvrdnuo na površini, a četvrta kokoš za juhu rodilji. Novo se biće pojavilo na svijetu i rasplakalo se, a susjetkinje donose majci svoje darove, kao da je na neki način hoće utješiti.

Davni su pastiri bili siromašni i nijesu prezirali prirodnje, bili su priprosti pcput djece i veselili se gledajući djecu. Izašli su iz pastirskog naroda, pastiri su bili njihovi prvi kraljevi: Saul i David, prije pastiri stada nego pastiri naroda. Ali betlehemski pastiri, «tvrdome svijetu nepoznatiji», nijesu bili oholi. Siromah se je rodio među njima, a oni su ga gledali s ljubavlju i davali mu s ljubavlju svoja siromašna bogatstva. Vidjeli su, da će to dijete, rođeno od siromašnih u sirotinji, rođeno priprosto u priprostoti, rođeno od roditelja iz puka i među pukom, biti spasitelj ponižen-ih, onih ljudi «dobre volje», kojima je anđeo navijestio mir.

I nepoznati kralj, zalutali Odisej, nije bio ni od koga primljen s takvom radošću kao od pastira Eumaja u njegovoj staji. Ali taj je kralj dolazio u zemlju Itaku, da se osveti, vraćao se je kući, da pobije neprijatelja. Isus se je naprotiv rodio, da zabaci i zabrani osvetu te je propovijedao, da praštamo neprijateljima. A ljubav pastira betlehemskih ušinula je u zaborav sućut i gostoljubivost itačkoga svinjara.

Napisao G. Papini

Divno Dijete, ti si rad nas
Ostavilo rajski dom

Ručica nas tvoja mami
Dijete puno čara svih
Milim smiješkom ti se smiješiš
Njime ptičice hvataš ti.

Iz pjesme sv. Terezije od Malog Isusa: «Kršetka Malog Isusa».

JAČANJE KATOLIČKE VJERE U KINI

Katolički biskup u Kayingu u Kini mons. Francis X. Ford izjavio je, da je došao čas da se Kinu duhovno osvoji za Krista. On je rekao: »Danas se u kineskim školama ne zapaža indiferentnost prema katoličkoj vjeri. Naprotiv, omladina pokazuje veliko zanimanje za Kristovu nauku. Isto tako i kineski intelektualci proučavaju kršćanstvo te pokazuju sve veću sklonost prema njemu.«

—o—

ŽENE — STUDENTICE NA TEOLOŠKIM FAKULTETIMA U NJEMAČKOJ

Između 180 upisanih studenata na teološkom fakultetu u Tübingenu u Njemačkoj 18 su žene — studentice. Do sad su samo »svećenici i bogoslovi pohađali teološke fakultete. Potreba današnjice traži, da i laici budu dobro upoznati s tom naukom. Naročito je to potrebno onima koji imaju dužnost odgajati mladež.

Od upisanih žena na njemačkim teološkim fakultetima jedan manji dio su časne sestre, dok su veći dio žene svjetovnih zvanja.

—o—

SMRT VRHOVNOG GENERALA FRANJEVAČKOG REDA

U Rimu je 1. ov. mj. umro vrhovni general franjevačkog reda otac Valentin Schaaf.

Novi blaženici

U Rimu, u crkvi sv. Petra, proglašio dvadeset i devet novih blaženika. To su katolički mučenici, koji su godine 1900. u Kini dali život za Krista.

Razlozi za tadanje progonstvo katoličke vjere u Kini bili su čisto vjerski. Kineski car bio je izdao nalog, kojim se zabranjuje katolička vjera. Svi oni koji se nisu htjeli odreći Kristove vjere, bili su stavljeni van zakona. Protiv istih bili su organizirani krvavi progoni, koji su za tisuće i tisuće katoličkih vjernika u Kini doveli do mučeničke smrti. Preko 30.000 katolika položilo je život, krvlju zapečativši svoje nepokolebivo vjersko uvjerenje.

Između tih mučenika nalazi se i 29 novo proglašenih blaženika. Većina su bili franjevci-misionari. Mučeni na najzvjerskiji način, oni su s Kristom na ustima dočekali krvnički nož, postojani i nepokolebivi do kraja. Njihove žrtve urodile su stostrukim plodom. Tertulijan kaže: »Krv mučenika je plodno sjeme kršćanstva«. Ta istina došla je do izražaja i u Kini. Danas se tamo slobodno slavi one koji su dali život za Krista. Danas je Kristova vjera u Kini slobodna. Širenje Kristove vjere u Kini granitni je dokaz vječnosti Božanske istine. Ni dekreti, ni progoni, ni mučeništva nisu mogli uništiti ono što je Bog postavio.

Povjerenicima, širiteljima, pretplatnicima i svim čitaocima lista »GORE SRCA« kao i svim članovima našega naroda želi

SRETAN BOŽIĆ

i božićne blagdane

UREDNIŠTVO i UPRAVA

Život s Crkvom

BADNJI DAN

(dne 24. prosinca)

Badnji dan nije blagdan, ali je određen kao neposredna priprava za Božić. To se vidi i po tome što sv. misa počinje tog dana ovim riječima:

»Danas ćete znati, da dolazi Gospodin i da će nas spasiti, a sutra ćete ugledati slavu njegovu.«

U poslanici nas sv. Pavao sjeća, da je Isus rođen kao čovjek od roda kralja Davida, ujedno »slan Sin Božji«, po kojemu »smo primili milost i apostolstvo« da bismo radili »da njemu na čast prigrle vjeru svi narodi«.

Odmah iza toga čita misnik: »Na sutrašnji će se dan iskorijeniti bezakonje zemlje i nad nama će zavladati Spasitelj svijeta«.

U evanđelju (po Mateju 1, 18—21) čita se, kako je sv. Josip bio smućen u svojem duhu kad je vidio, da Marija ima postati majkom. Ali mu je anđeo razjasnio, da se ne treba žacati uzeti Mariju k sebi, jer »što je začeto u njoj, od Duha je Svetoga«. »Rodit će sina« koji će »spasiti svoj narod od njegovih grijeha«.

Zato nam kod prikazanja kaže sv. Crkva: »Dignite se i otvorite se širom vrata vječna: ući će kralj slave«.

Badnjak je našemu narodu toliko drag, da je spojio s njime svoje mnoge narodne običaje.

*

BOŽIĆ

(dne 25. prosinca)

Isus je bio rođen o ponoći. Zato je kršćanski običaj služiti sv. misu o ponoći, da se taj događaj zorno i svečano proslavi. Ničije se rođenje ne slavi toliko, koliko Isusovo. Svećenik moli kod ponoćke:

»Bože koji si ove noć rasvijetlio sjajem pravoga svjetla: učini, molimo Te, da spoznavši na zemlji tajne ovoga svjetla, i na nebu uzmognemo uživati njegove radosti«.

U poslanici nam kaže sv. Pavao, da se je »milost Boga našega objavila svim ljudima učeći nas, da se odrečemo bezbožnosti i svjetovnih želja, te da živimo na ovome svijetu trijezno i pravedno i pobožno i čekamo blaženu nadu i slavni dolazak velikog Boga i Spasitelja našega Isusa Krista«.

Evanđelje (po Luki 2, 1—14) pripovijeda nam o dolasku Marije i Josipa u Betlehem, o rođenju Isusovu, koji je bio »položen u jasle«, o pastirima i svjetlu, što ih je obasjalo, i o anđelu, koji im je rekao:

»Evo, javljam vam veliku radost, koja će biti za sav narod: u Davidovu vam se gradu rodio Spasitelj, koji je Krist Gospodin. I evo vam znaka: naći ćete dijete povijeno u pelenice i položeno u jasle«.

Evanđelje nadodaje, da se »najednom nađe s anđelom mnogo nebeske vojske, koja je hvalila Boga riječima: Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima dobre volje«.

U prikazanju daje Crkva oduška našemu veselju riječima: »Neka se vesele nebesa i raduje zemlja pred licem Gospodnjim, jer je došao«.

A tomu veselju daje oduška i sav pobožni narod, kada složnim glasom zapjeva:

»U sej vrijeme godišta
Mir se svijetu naviješta:
Porođenje Djetića
Od Djevice Marije.«

ili:

»Narodi nam se Kralj nebeski
Od Marije čiste Djevice.«

*

SV. STJEPAN

(dne 26. prosinca)

Blagdan sv. Stjepana je drugi dan po Božiću, a sada je nezapovjedni blagdan. On se slavi odmah poslije Božića, jer je bio prvi mučenik, kamenovan poslije Isusove smrti (oko god. 35.) zbog njegove nauke.

Na mučeništvo sv. Stjepana cilja sv. Crkva odmah u prvim riječima sv. mise: »Sjedoše knezovi i dogovarahu se protiv mene, i zločinci me progoniše. Pomozi mi, Gospodine, Bože moj, jer se sluga tvoj vježbao u opravdanjima tvojim. Blago onima, koji su čista života te hodaju u zakonu Gospodnjem.«

U čitanju (Djela Ap. 6, 8—10) opisuje se smrt sv. Stjepana.

Protivnici nijesu mogli odoljeti »mudrosti i Duhu, kojim je govorio«. Zato su škripali zubima od ljutine. Kad je on rekao: »Evo, vidim otvoreno nebo i Sina čovječjega, gdje stoji s desne Božje«, izveli su ga protivnici iz grada i kamenovali. Sv. Stjepan »pade zatim na koljena i glasno zavika: Gospodine, ne uzmi im ovoga za grijeh! I kad to reče, usnu u Gospodinu.«

Umro je posve u duhu Isusove nauke. Zato se njegova smrt, ugodna Bogu, smatra prvim dragocjenim plodom Isusove nauke. Zato i kaže Božićna pjesma:

»Po njemu slijedi sveti Stjepan,
Prvi mučenik Gospoda Boga.«

Evanđelje (po Mateju 23, 34—39) nam pripovijeda, kako je Isus prorokovao razorenje Jeruzalema. Bog je bio milosrdan sa grešnim ljudima, ali su bili nepopravljivi. »Koliko sam puta htio skupiti tvoju djecu kao što skuplja kvočka svoje piliće pod krila, ali ti nisi htio« — Četrdeset godina poslije Isusove smrti opkolio je rimski zapovjednik Jeruzalem te je svega razorio. Narod je u njemu poginuo što od glada što od mača. Bog ne kažnjava samo pojedince kao takve nego i čitave narode, ako to zasluže.

*

NEDJELJA U BOŽIĆNOJ OSMINI

(dne 29. prosinca)

Kako ta nedjelja dolazi u osmini Božića, odnosi se i sv. misa na Isusovo djetinjstvo.

Sv. misa počinje riječima: »Kad je sve obuzimala duboka tišina i kad se noć nalazila u sredini svoga tijeka, sašla je s neba, Gospodine, tvoja svemoguća Riječ s kraljevskog prijestolja. Gospodin caruje, okružen veličanstvom, odjeven jakošću i opasan snagom.«

U poslanici govori nam sv. Pavao, da smo po zasluzi Isusove smrti i mi postali sinovi Božji. »Nijesi dakle više sluga, nego sin ...«. U Starom Zavjetu su ljudi bili smatrani i slugama, a u Novom po Isusovoj zasluzi sinovima, pa zato imadu i pravo na život vječni, naravski dok su u milosti Božjoj.

Evanđelje (po Luki 2, 33—40) nam pripovijeda, kako su Majka Božja i sv. Josip prikazali u jeruzalemskom hramu novorođenog Isusa. Starac Simeon ga je uzeo na svoje ruke te je rekao proročke riječi: »Evo, ovaj je postavljen za propast i uskrsnuće mnogih u Izraelu i za znak, kojemu će se mnogi protiviti«. A Majci Isusovoj je rekao: »Tebi će samoj mač probosti dušu, da se otkriju nakane mnogih srdaca«. Taj mač bila je velika žalost, koju je doživjela Majka Božja.

Kod večernje toga dana pjeva se, kao i na Božić, pjesma »O Isuse, o Spase naš«, u kojoj se pjeva o rođenju Isusovu:

»O tvorče svijeta, sjeti se,
Da rađajuć se nekada
Ti naše tijelo obuče
U tijelu čiste Djevice.

Svjedoči to nam ovaj dan,
Koj' sviće svake godine,
Od Oca da si došao
Otkupitelj nam jedini.

Sve zvijezde, zemlja, pučine
I svaki stvor ga pozdravlja,
U novoj pjesmi, kao dan
Kad poče naše spasenje.

A i mi koje umio
Val blažen krvi presvete,
O danu tvojeg rođenja
Svim srcem hvalu pjevamo.«

APOLOGETSKI KUTIĆ

POTREBA I OČEKIVANJE SPASITELJA

Jedan umni moderni pisac kaže: Ništa nije tako silno na tom svijetu kao čovjek, ali opet ništa nije tako bijedno kao čovjek. Sličnu je misao izrekao već prije veliki ruski pisac Dostojevski: Čovjek siže od najviših visina do najnižih dubina.

U čovjeku, u čovječanstvu je nešto rastrgano, neskladno. Čovjek teži po svojoj prirodi za istinom, pravdom, skladom, dobrotom i ljepotom. Ali na putu do tih ideala koliko borbe, koliko muka i koliko razočaranja! U samoj ljudskoj naravi, više nego u njegovoj vanjskoj okolini, dižu se tamne sile, koje osporavaju, priječe put do tih ideala, za kojima neodoljivo čezne čovjek, koji idealima i jedino umiruju ljudsku dušu, usrećuju ljudsko srce. Povijest je to pojedinca, povijest je to čitavog čovječanstva. Čovjek je već u davnoj prošlosti upoznao svoju slabost, svoju nemoć, vidio je, da se bez više pomoći ne može uspeti na brdo tih velikih ideala, koji su jedini dostojni čovječjeg života. Čovjek se je osjetio izbačen iz sklada, harmonije, što mu je potrebito kao ribi voda. Istu pojavu vidimo i u sadašnjici. Iz tog neskladа razvio se je nekada kao i sada kod mnogih crni pesimizam, očajavanje, crno gledanje na svijet.

Težnja i borba za tom srećom, koja se ne postizava na tom svijetu potpunoma, već je to nadnaravna, vječna sreća, kojoj ovaj kratki zemaljski tren da bude predvorje, priprava, odrazuje se više manje u vjerama svijju naroda. Osjećaj nesavršenosti, nemoći, krivnje, grijeha potiču čovjeka već od davne prošlosti, da traži pomoć, svjetlo, snagu, milost kod svemoćnog, dobrog vječnog bića. Čovjek komu se utječe molitvama, žrtvama te očekuje od Njega pomoć, spas. Čovječanstvo je očekivalo nekoga, koji će izvesti čovjeka iz tog tužnog, tamnog neskladnog svijeta u bolji svijet, gdje vlada nepomućena sreća.

Ta misao o potrebi i dolasku Spasitelja ili mesijanska ideja vuče se kao crvena nit kroz povijest čovječanstva. Tu misao susrećemo kod svih naroda, i ako u raznim oblicima. Stari Egipćani, stari Indijci i Perzijanci kao i Kinezi očekuju od nekuda spas. I kod Meksikanaca našli su trag mesijanske ideje. Ni grčka mitologija nije bez mesijanske misli (oslobođenje Prometeja). I grčki filozof Sokrat govori o potrebi dolaska »nekog, koji će poučiti čovjeka, kako da se vlada prema Bogu i ljudima.«

Napose pak je bio nosilac mesijanske ideje izraelski narod, koji je po Božjoj objavi bio pobliže upućen o vremenu dolaska Mesije, o Njegovoj ličnosti, o Njegovoj službi i poslanstvu. Proroštva Starog Zavjeta o Spasitelju, iznesena kroz stoljeća prije Krista, nije moguće nikako rastumačiti, ako se ne pretpostavlja Božja objava. O tim proroštvima, o knjigama Starog Zavjeta postoji ogromna znanstvena literatura (književnost). Za onoga, koji nije vjernik, jesu mesijanska proroštva u najmanju ruku neshvatljiva, nerazrešiva zagonetka.

I danas, kao uvijek, traži čovječanstvo svjetlo Istine, snazu Pravde, akord (sklad) Ljepote — Dobrote, traži sreću, traži mir.

Bog — Čovjek je očekivanje naroda. On je »Knez mira«, Emanuel (Bog s nama). On je: »Put, Istina i Život«. On vodi čovječanstvo do vrhova najsvjetlijih ideala. On donaša kao Stvoritelj, Spasitelj, Posvetitelj u ljudske duše, u ljudska srca onaj sveti mir, što ga svijet ne može dati. To je sadržina Adventa i Dolaska Gospodnjeg, to je sveti Božić kršćanskom svijetu, svakom čovjeku »dobre volje«, koji slavi Boga na visini.

Čovjek, kojemu je prosvijetljena, prožeta duša svijetlim i toplim zrakama ove nebeske Istine, osjeća čar, ljepotu, poeziju svetog Božića. Nije ta Istina samo za naivnu djecu, nedoraslu i dorаslu, već i za najumnijeg i najprosvijetljenijeg modernog naprednog čovjeka, koji traži Istinu i služi ponizno, požrtvovno Istini. Iskustvo uči.

BOŽIĆNA PRIČA

Tako je živjelo dvoje djece, brat i sestra.

Bratu je bilo osam godina, a sestrici sedam godina. A bijahu veoma nesretni i veoma siromašni, jer ne imađahu roditelja na životu. Otac je, prije više nedjelja, išao da čuva vlastelinsku šumu jer je bio lugar (šumar) imućna i bogata grofa. U šumi bilo jezero, a kako bijaše oštra zima, površina se jezera sledila, te se led pod lugarevim koracima prelomio, a jadni lugar utonuo i utopio se. Dva ili tri dana kasnije nađoše nad prelomom lugareva psa, a uz psa tek pušku i šešir lugarev. Kad su ženi saopćili nesreću, puklo joj je od očaja i nesreće bijedno srce.

Tako ostadoše djeca sama — hraneći se tek od milosrđa u selu, a inače, skupa s očevim psom, držahu se lugarske, sad već puste i hladne kućice. Samo na badnju večer nije im se dalo ostati samima u tamnoj i neugrijanoj sobi. Makar je bila strašna zima, a snijeg visok, da im je sezao do pasa, ipak pođoše na polje, a stari im se pas pridružio. Nadahu se, da će se možda gdje sastati s »Božjim Djetetom«, o kojemu im je majka svake godine toliko pričala, a mali dječak sjećao se također da je prošle godine s ocem bio na tu večer u grofovskom gradu, pa tu vidio božićno drvce — krasno, krasno, da je još dugo i dugo poslije o njemu sanjao.

II.

Idu oni tako putem prema palači drščući od zime i straha.

Mala sestrica gotovo nije mogla više disati, a od suza jedva je štogod vidjela, pa je brat morao, onaki malen i slab kakav je bio, svaki čas držati sestru i nositi je, puhati joj u ozeble ručice i obećavati joj sto i sto slasti što ih čekaju u dvoru. Ali — napokon i on gotovo da sustane, te bi najvolio već više puta sjesti u snijeg i malko otpočinuti, da nije bilo staroga psa, koji bi veselo uzeo pored njih skakati, mahati repom i lajati, kao da im govori: Nije više daleko, hajde, hajde samo — a čim bi djeca ipak ostala, onda bi mu se lavež u grubi tulež prometnuo, pače i zube pokazivao. Ne, djeca natrag ne mogu dalje. U taj se čas odnekle nađe treće dijete, isto tako sitno, slabo, no bjednije odjeveno, pa u toj strašnoj zimi bosonogo i bez šešira. Krasna njegova glavica bila je zaštićena tek dugom njegovom gustom kosom.

— Kuda idete? — upita nježnim i bojažljivim glasom.

— Ah — a ti si bos! — rekne mala djevojčica.

— Jesam — jesam — plijačljivo odvrati strano dijete.

— A znaš što? — rekne brat djevojčici. — Ti i onako ne možeš da ideš, pa ćemo dati tvoje cipele njemu; tebe ću nositi ja, a on će mi pomagati! Hoćete li, djeco, tako?

I djeca se tako sporazumiju, pa odsad hodahu mnogo lakše pod vodstvom staroga psa, i dođoše pred grofovski dvor.

III.

Izvana se već na jasno rasvijetljenom prozoru vidjelo golemo božićno drvo, ukrašeno svakojakim bogatim darovima, slatkim voćem, zlatom i srebrom.

Djeca se nekako kradomice ušuljaju u dvor, prođu neopaženi toplim hodnicima, nađu se napokon u dvorani gdje je bilo božićno drvo, a oko njega grof, grofica, grofovska djeca i sva sila gostiju u sjajnim odorama. U prvi čas nitko nije opazio djece, koja se ne mogahu načuditi bogatstvu i drveta i darova, no čudno im je bilo, što grofovska djeca promatrajući ih jedva se i nasmiju.

— Oh — kako bih ja s mojom sestricom bio sretan, da samo deseti dio od toga dobijem! — spomene lugarev dječak tiho pred stranim djetetom. Ovo se blaženo nasmiješi, no odgovoriti nije više moglo, jer u taj čas opaze gospoda tuđu djecu, a tako razderanu i siromašnu, da su svi viknuli od užasa.

— Šta vi, ciganćad, vi, derišćad, ovdje radite? — krikne bijesno grof, zazivajući sluge da otjeraju djecu.

— Grofe, mužu, umiri se, umiri se! — zaklinjala je grofica. — Odmah ćemo ih otpratiti, ali vidiš kako su poderana, valjda i gladna, a badnja je večer, dat ćemo im štogod od jela, a sluga neka ih odvedu dolje k služinčadi, pa će se nahraniti.

I grofica, ne čekajući što će grof reći, pojuri u kut, gdje nađe još dva tri svežnja odjeće i cipela za siromašnu djecu pa dade djeci, ne sama, već po sluzi, kojemu naloži da djecu izvede iz dvorane.

— Hvala, lijepa hvala! — javi se u to dugovlaso strano dijete. — Evo moja dva druga: pa i ja — ah — da nam je štogod od — eno — tamo — od onih krasnih igračaka i slatkiša.

— Što? što — u čudu lane grofica, i grof, i cijelo društvo, a grofovska djeca vikahu: Ne — ne — od toga ništa, to je naše! — Dakle toga vam se hoće? Nije to za vas! Gle ti njih! Budite sretni, da vas ogrnemo od zime i nahranimo, a ne još da i to dobijete!

I stanu u bijesnilu, grof i gosti nje-

Program žosista za god. 1946.-1947.

Na polju društvene obnove zauzima prevažno i prvo mjesto radnička pitanje. Ono traži svoje pravedno rješenje u svim zemljama, medju svim rasama, na svim kontinentima. Rješenje radničkog pitanja donosi i rješenje osnovnog problema odnosa medju ljudima, odnosa kapitala i rada te konačno rješenje svih pitanja, koja muče današnje društvo, — od stvaranja zdravog obiteljskog života do stvaranja zadovoljnog pojedinca, do sretnih nacionalnih i internacionalnih zajednica.

Žosizam, internacionalni katolički radnički omladinski pokret, u nekim zapadnoevropskim državama, ima u svom programu stvaranje novog društvenog poretka u svijetu kao fizičko i duhovno podignuće radnika, uz intelektualni i moralni odgoj radničke klase, žosizam zahvaća u cjelokupni život i pojedinog radnika i cijele radničke klase boreći se, da oni koji rade budu ujedno i oni koji će odlučivati, koji će u skladu i suradnji sa svim drugim staležima dati čovječanstvu poredak u kojem neće biti izrabljivača i izrabljivanih, modernih robova i modernih tirana. Izrabljivani radnik i izrabljivač kapitalista svih oblika rak-rana su današnjega društva. To nezdravo stanje ima biti zamijenjeno poretkom pravog odnosa medu ljudima, onog odnosa, koji ima svoj izvor, svoj temelj u Bogu, Stvoritelju svakog čovjeka, svih ljudi. Po Bogu smo jedno. U Bogu postizavamo svoje savršenstvo, svoj konačni cilj.

Iz kraćeg prikaza žosističke organizacije vidjet ćemo kako ovaj pokret praktično djeluje.

Žosistička organizacija sastoji se od mjesnih sekcija, koje rade neposredno medu radnicima. Te su sekcije ujedinjene u pokrajinske federacije, koje zajedno čine nacionalnu žosističku federaciju u jednoj državi. Sve su pak nacionalne federacije ujedinjene u jednu zajedničku internacionalnu žosističku organizaciju.

U prvom razdoblju programa za godinu 1946.—47., od početka listopada 1946. do kraja siječnja 1947., žosisti će razviti svu svoju aktivnost medu radnicima. U svakom mjestu kane žosisti obići radničke stanbene četvrti s posebnom dužnošću da popišu sve radnike i članove radničkih obitelji. Taj popis dat će točan pregled brojčanog, materijalnog i ostalog stanja medu radnicima. Ova statistika poslužit će u daljnjem apostolatu žosista u drugom razdoblju programa za godinu 1946.—47. Da se postigne što bolje usavršavanje žosista bit će tiskane posebne knjige.

Knjige »Stopama Isusa Krista« i »Žosistička razmišljanja« već su masovno razdijeljene medu mlade radnike. To isto bit će učinjeno i s drugim knjigama, koje se sada tiskaju.

U mjesnim sekcijama žosisti imaju zadatak osobnim dodirom proširiti što više krug svojih pristaša. To se napose provodi medu mladim radnicima. Na redovitim žosističkim sastancima raspravljat će se prvenstveno o neskladu između postojećeg odnosa medu ljudima, uspoređujući taj odnos s onim odnosom, koji bi morao postojati po Božjim zapovijedima. Ovo će ujedno tražiti jačanje vjerskog života, vjerski preporod svakog pojedinca, jer će se i preko toga skratiti život postojećim socijalnim nepravednostima.

Žosistički apostolat bit će proveden u svakoj tvornici, u svakoj radionici, medu svim radnicima.

Ovo je program žosista za radnu godinu 1946.—47.

S mladenačkim idealizmom, produhovljeni Kristovom naukom, odredeni i odlučni u borbi za novi pravedni odnos medu ljudima, žosisti su čvrsto zahvatili u rad. Uspjesi toga rada već se vidljivo odražavaju u mnogim zemljama.

Radni će narod iznijeti sigurnu pobjedu, jer Krist vodi one, koji se bore za tu pobjedu.

Katolička štampa u Francuskoj

U Francuskoj je katolička štampa mnogo cijenjena i mnogo čitana. Razni katolički dnevnici, tjednici, revije i druge publikacije nemaju jedinstveni izgled ni po svojoj formi, ni po sadržaju, ni po načinu pisanja. Svaka novina ima svoju posebnu karakteristiku. Dnevnik »La Croix« po svom sadržaju daje izgled službenog katoličkog lista. Svaki veći crkveni red izdaje po koju novinu ili reviju. Isusovci uredjuju i tiskaju reviju »Etudes«. Dominikanci reviju »La vie intellectuelle«, »La vie spirituelle« i »Etudes Carmelitaines«. Razne druge katoličke novine i publikacije tiskaju se van crkvenih ustanova. Ta štampa ima katolički karakter po svojim suradnicima, koji u svojim član ima slobodno iznose i zastupaju svoje katoličko uvjerenje. Posebno treba spomenuti novinu »Temps Présent«, u kojoj se tiska uz suradnju katolika i suradnju onih, koji se zalažu za kulturne i duhovno jedinstvo svih naprednih snaga Francuske.

Uz »Jeunesse ouvrière« (radnička mladež), centralnog glasila francuske katoličke akcije, postoje i mnoge druge novine pojedinih organizacija katoličke akcije, koje se tiskaju u raznim provincijskim središtima.

Da prikažemo rasprostranjenost francuske katoličke štampe evo nekoliko brojeva: »La Croix« tiska se u 160 000 primjeraka sa 120 000 pretplatnika. »La Croix« je poznat u cijelom svijetu kao jedna od najboljih katoličkih novina. »Etudes« se tiska u 18 000 primjeraka, sa 14 000 pretplatnika (od tih 3000 su van Francuske). »Jeunesse ouvrière« od 2000 primjeraka koliko se je tiskalo godine 1928. porastao je na 90 000 primjeraka.

Za potrebu zajedničkog istupa i jedinstva katoličke štampe u pojedinim načelnim pitanjima postoji posebni katolički novinski ured u Parizu »La Maison de la Bonne Presse« (kuća dobre štampe), to je ujedno i katolička novinska agencija. Uz ovu agenciju postoji i Centre Catholique d'information (C. I. C.). Taj je katolički novinarski centar organiziran na najmoderniji način, povezan sa mnogim svjetskim novinskim agencijama te sa dnevnim i izvanrednim izdanjima novinskih biltena, koji se šalju svim uredništvima katoličkih novina u Francuskoj, a i u inozemstvu.

Katolička štampa i katoličke agencije u Francuskoj daju sliku pozitivnog katoličkog rada. Moderni katolički duh prodire preko tih novina u sve krajeve Francuske te i u mnoge druge zemlje, kuda dopire francuska katolička štampa.

ISUSOVAC RJEŠAVA SPOROVE IZMEDJU RADNIKA I POSLODAVACA

U cijeloj su Americi poznata posredovanja koja vrši u sporovima između radnika i poslodavaca isusovac otac Lav Brown, ravnatelj instituta za socijalna pitanja na sveučilištu u Sv. Louisu. U posljednje tri godine riješio je više od 300 takovih slučajeva. Jedan od najduljih štrajkova, koji je zabilježen u američkoj teškoj industriji, a koji je trajao skoro šest mjeseci, nedavno je dovršen posredovanjem oca Browna.

Rad oca Browna ne temelji se na nekim naročitim ovlastima. On te poslove vrši iz vlastitih pobuda, redovito pozivan i od radnika i od poslodavaca. Svaki spor temeljito prouči, a onda, u prisutnosti predstavnika radnika i poslodavaca, daje svoje mišljenje. Ako jedna i druga strana iskreno žele da dođe do nagodbe, tada se redovito prihvaća njegovo mišljenje i spor biva izglađen.

Dopisnik novina »Globe Demokrat«, koji je često puta prisustvovao ovakovim sastancima, kaže da uspjehe »malenog katoličkog svećenika, koji govori polagano i tiho«, treba pripisati njegovoj izvanrednoj bistrini, koja mu omogućava brzi uči u bit problema te donijeti bez grešaka rješenje koje može zadovoljiti jednu i drugu stranu.

Sociolog-isusovac redovito potkrepljuje svoje mišljenje dokazima, koji pokazuju potpuno poznavanje teoretskih i praktičnih pitanja društvenih odnosa. I njegov dugogodišnji rad u sindikalnim organizacijama odlično mu sada poslužuje kod rješavanja pojedinih sporova.

—o—

BISKUPI EL SALVADORA I SOCIJALNA PITANJA

Teško stanje radnika i seljaka u El Salvadoru potaklo je tamošnje biskupe da javno istupe u njihovu obranu. Oni su službeno zatražili od vlasti, da se radnicima omogući zarada, koja će im biti dovoljna za dostojni život.

Episkopat u El Salvadoru zatražio je ujedno od vlasti, da se izdaju zakoni, koji će biti u skladu sa socijalnim naučavanjem Evanđelja i s papinskim socijalnim enciklikama t. j. s onim idejama, koje pružaju najviše garancija za pravedno rješenje današnjih socijalnih problema.

Katolicima je pak metnuto u dužnost, da se upoznaju sa socijalnom naukom Crkve te da tu nauku započnu odmah provoditi u život.

Očekuje se, da će Radni zakonik, koji se sada izradjuje u El Salvadoru sadržavati mnoge zasade katoličkog naučavanja u socijalnim pitanjima.

DOPISI

IZ PAZINA
Priredba u sjemeništu

Naše je sjemenište bilo otvoreno prošle godine po prvi put dne 8. prosinca. Zato je vodstvo sjemeništa izabralo Bezgrešno Začeću kao zaštitnicu sjemeništa. Ove godine bio je taj dan svečano proslavljen svečanom sv. misom, posebnom propovijedi i pjevanjem. Poslije podne priredili su sjemeništarci posebnu priredbu za đake i za pozvane gostove, medu kojima su bili također predstavnici vojne i narodne vlasti. Velika dvorana bila je dupkom puna. Nakon pozdrava sjemeništarca Ivana Šegona došla je na red kao prva točka evanđeoska priča o bogatom mladiću od Onipa pod naslovom »Dođi i idi za mnom!« u dva čina. Druga točka programa bila je opera »Tarcizije« u dva čina i sa apoteozom, koja prikazuje mučeničku smrt malenog kršćanina, kojega su ubili na ulici njegovi poganski drugovi, dok je nosio sv. pričest kršćanima, osuđenima na smrt.

Obje točke programa bile su izvedene izvanredno dobro. Osobito su se odlikovali u prikazivanju Miroslav Milovan, (VIII. razred), Marijan Ravnić (V. razred), Đino Prenč (V. razred), Mirko Štoković (VIII. razred), Adolf Kritanić (II. razred), Eugen Bastijanić (IV. razred) i Vjekoslav Milovan (IV. razred). Kod opere sudjelovali su pratnjom uz klavir g. Milossi, uz violinu prof. Martich, a uz harmonij bogoslov Lakošjac. Posebnu si je zaslugu stekao prof. Mirko Usmian, koji je uvježbao glumce i pjevače i vodio čitavu priredbu.

Ista je priredba bila ponovljena dne 12. prosinca za istarske svećenike i dne 16. prosinca za sjemeništne prijatelje iz srednje Istre. Sva tri puta uspjela je priredba izvanredno lijepo, tako da su svi gledaoci bili veoma iznenađeni i oduševljeni. To je bio također dokaz o napretku sjemeništa.

—o—

IZ ZAGREBA
Smrt Mons. dra Antuna Slamića

Nedavno je neočekivano umro kanonik Mons. dr. Antun Slamić u starosti od 56 godina. Bio je ravnatelj pisarne Nadbiskupskog Duhovnog stola i predsjednik Nadbiskupskog ženidbenog suda. Kroz više je godina bio tajnik pok. nadbiskupa dra Bauera. Po rodu je bio Slovenac, rođen na Katinari kod Trsta, ali medu Hrvatima je bio kao Hrvat. Umro je od slijepog crijeva nekoliko sati nakon operacije, kojoj se je zbog prezaposlenosti prekasno podvrgao. Počivao u miru!

—o—

IZ RIJEKE
Biskupova propovijed u hrvatskom jeziku

Kad je unatrag više mjeseci došao na Rijeku Mons. Pindulić, da nedjeljom i blagdanima drži za Hrvate sv. misu i da im propovijeda na njihovom materinjem jeziku, trebao je privolu dijecezanskog biskupa. Riječki biskup Mons. Camozzo ju je najpripravnije dao. U toku vremena biskup je zaželio, da Hrvatima osobno progovori. Bilo je to 8. prosinca ove godine na dan Bezgrešnog Začeća. Biskup je služio sv. misu i poslije evanđelja između ostalog rekao: »Sretan sam, što se danas nalazim medu vama... Htio bih da vam izrazim svoje misli u vašem lijepom hrvatskom jeziku, a ako naiđete na koje težične nesavršenosti, nadam se, da mi ih nećete zamjeriti znajući, da dolaze od srca Pastira i Oca, koji samo dobro želi svim svojim sinovima bez razlike.« Govoreći o Bezgrešnoj pozvao je majke, da se nadahnjuju ljubavlju Bezgrešne, zaručnice vjernošću, a kćerke mlomudošom kreposti. Završio je zazivajući blagoslov, da iznikne milost u srcima svih, da se mladež očuva od zablude i zla, da roditelji na svom kućnom ognjištu gaje vršenje zakona Božjeg, da majčina ljubav zacijeli sve krvave rane poslije rata, da se konačno svi ljudi uzljube kao sinovi istog Oca pa da tako zavlada svijetom dobrota i mir. Njegove ganutljive riječi upotpunjavao je ženski pjevački zbor nježnošću vješto izvađanih crkvenih napjeva.

---

govi, gurali siromašnu djecu iz dvorane, a grofica brzo otvori prozore, da vonj siromaštva izađe iz sjajne odaje. Djeca plakahu, no nitko od društva nije im se smilovao, već ih otjeraše gladne iz dvora.

IV.

Na dvorištu čekao ih pas, pa mu se djeca, plačući i zazivajući svoje roditelje, opet pridadoše da ih vodi.

Slijedili su njegov trag. On pak zakrenu k šumi. U prvi se mah brat i sestra zaplaše od duboke tmine među visokim tamnim jelama i borovima. No strano ih dijete umiri. I dok je još u riječi bilo, pokaže se na nebu mjesec: svjetlost njegova prodiraše kroz granja stabala, i gle — dječica se gotovo ne mogahu dosta nadiviti krasoti što im se očima prikazivaše. Ne jedno božično drvo, kao u grofovskom dvorcu, već na stotine i na tisuće njih stajalo je tu pred njima, nakićenih snježnim biserjem, srebrom, alemima.

I stigoše do jezera. Tu opet gledahu u modrim valovima zvijezdu do zvijezde — ah — divota! Pas je sjeo na brijeg i gledao u vodu, a djevojčica legnu kraj njega.

— Ah, da dođe k nama »Božje Dijete!« — šapne mala sestra bratu.

U taj čas strano dijete stigne, i gle! Ono nije više poderano i bijedno. U anđeoskoj, krasnoj, bijeloj odjeći stoji pred njima. Okolo divne glave sja svijetlim kolobarom. Iz ruku mu sjaji kao od zvijezde. A mjesto one šume — gle! gle! — sjajan, od bijela mramora sazidan kraljevski dvor, nakićen zlatom, srebrom i dragim kamenjem, sav rasvijetljen plamenom od svijezda i sunca, a iz širom otvorenih vrata i iz prozora struji lagodna toplina i miris tamjana.

Iz dvora lete anđelići; na zapovijed stranoga djeteta nose djecu u krasne dvore, pa tu najprije maloj sestrici obuvaju na bose nožice zlatne cipelice. Onda i nju i brata odijevaju u sjajne odore, nalik na anđeosku obuću stranog djeteta.

— Zar si ti »Božje Dijete«?

— Jest, ja sam Krist. I jer ste se smilovali jednom poderančetu i dali mu, premda ste sami bili u krpama, svoje krpe, jer ste sirote gladne i bose, eto ulazite u carstvo nebesko da badnju večer slavite u nebu.

V.

I sad su djeca došla pred nebesko božično drvo, lijepo i sjajno, kako to može biti samo u nebu, i kojemu drvo u grofa niti sluga ne bijaše. Pa kad su primili iz ruku samoga Krista darove, jedan ljepši od drugoga, i kad ih je sveti Petar napojio i nahranio sve, u društvu Božjeg Djeteta — onda — ah — onda evo opaze svoje drage roditelje, ne više jadne, napola gladne grofovske sluge, već kao anđele odjevene i blažene. I djeca ostadoše gore u nebu pokraj svojih roditelja i drugih Božjih ugodnika igrajući se često s Božjim Djetetom.

U šumi pak, na mjestu gdje su počinuli, nađoše ljudi tek otrcanu i jadnu njihovu odjeću, pa se rasprostro glas da su ih vukovi pojeli. Ali za kratko vrijeme podignuta bude ondje crkvica, iako nitko nije znao, tko ju je sagradio. U crkvici bijaše oltarna slika svetoga poroda u Betlehemu; na toj slici među anđelima što pjevaju »Slava Bogu na visini« dva lica nalikovahu sasvim lugarevoj djeci. A na nebu od onoga vremena opaziše ljudi da se vije mliječna staza (»kumovska slama«) što nije ništa drugo, nego onaj snježni put, kojim je Božje Dijete prolazilo s lugarevom djecom od grofovskoga dvora do jezera u šumi.

A pitat ćete što je s grofom, groficom i grofovskom djecom? Bog ih je kaznio, jer su siromašnu djecu s Božjim Djetetom otjerali. Umjesto srca stvorio se svakom kamen, kojih ih je sav vijek strašno mučio, a od slatkiša što ih ne priuštiše djeci tako im želuci narasli i proširili se, da nijesu nikad siti bili, a ipak ništa ne mogoše s tekom jesti, pa se najposlije bolesni i jadni otseliše iz dvora, koji ostade pust, i naskoro se u njemu nastaniše zmije i sove.

Napisao Ksaver Šandor Đalski

Iz katoličkog života

VISOKO ODLIKOVANJE PRAŠKOG NADBISKUPA

Za novog nadbiskupa u Pragu imenovao je nedavno Sv. Otac Papa dra Berana, poznatog bogoslovnog pisca. Mons. Beran mnogo je pretrpio za vrijeme njemačke nacističke okupacije. Tri je godine proboravio u zatvoru i dvije u nacističkim logorima. Najzad je bio u zloglasnom logoru u Dachau — gdje je sklopio prijateljstvo s veleč. Ačimom Pilatom, župnikom u Veprincu, koji se je također sretno vratio kući. Za njegove zasluge za domovinu odlikovao ga je predsjednik čehoslovačke republike dr. Beneš visokim odlikovanjem: vojnim zaslužnim križem I. reda. Odlikovanje mu je predao sam predsjednik dr. Beneš, koji je tom prigodom istaknuo nadbiskapove zasluge za domovinu te zajamčio, da će uvijek štititi slobodu Katoličke Crkve. Nadbiskup je u svojem zahvalnom govoru naglasio, da to odlikovanje vrijedi za sve svećenike, koji su za vrijeme neprijateljske okupacije čvrsto stajali na braniku Crkve i domovine.

—o—

NOVI REKTOR KATOLIČKOG SVEUČILIŠTA U FRIEBURGU

Novim rektorom katoličkog sveučilišta u Frieburgu u Švicarskoj imenovan je isusovac otac Braun, dosadašnji profesor teološkog fakulteta na istom sveučilištu.

—o—

URОĐENIČKI KATOLIČKI SVEĆENIK ČLAN VLADE U BELGIJSKOM KONGU

Po prvi puta u povijesti Belgijskog Konga imenovan je jedan domaći katolički svećenik članom vladinog savjeta. Radi se o svećeniku Stjepanu Kasze, koji preuzima dužnost člana novo organizirane komisije za zaštitu domaćeg stanovništva (urođenika). Ta mu dužnost daje ujedno pravo sudjelovanja kod sjednica vlade Belgijskog Konga.

—o—

ETIENNE GILSON IZABRAN ČLANOM FRANCUSKE AKADEMIJE

Etienne Gilson, poznati francuski profesor, kršćanski filozof, koji se je napose posvetio filozofiji sv. Tome Akvinskog, izabran je članom Francuske Akademije. Njegova je velika zasluga u ponovnom oživljavanju nauke i misli najvećeg srednjovjekovnog kršćanskog filozofa sv. Tome Akvinskog. Djela prof. Gilsona o filozofiji sv. Tome Akvinskog poznata su u cijeloj Evropi i Americi. Prof. Gilson poznat je i na mnogim latinskim sveučilištima. Kao rektor na sveučilištu u Edinburgu on je dao sistematski prikaz i idealnu obranu kršćanske filozofije. Taj njegov rad izdan je u posebnoj knjizi pod naslovom: »Duh kršćanske srednjovjekovne filozofije«.

Etienne Gilson je također član papinske Akademije sv. Tome Akvinskog.

NOVA POGLAVARICA ČASNIH SESTARA SV. OBITELJI OD NAZARETA

Sv. Otac papa, zaštitnik časnih sestara sv. Obitelji od Nazareta, imenovao je novom poglavaricom istog reda časnu majku Boženu Stazynsku. Božena Stazynska rođena je u Ozerzelniku u Poljskoj 30. I. 1884. godine. Prije novog imenovanja obnašala je dužnost glavarice časnih sestara sv. Obitelji od Nazareta u pokrajinama Varšave i Krakova.

—o—

SLAVNI FRANCUSKI PISAC GEORGES BERNANOS

izdao je u emigraciji dvije knjige »Etas de la conscience française« i »Lettres«, u kojima smjelo i duboko istražuje uzroke francuskog poniženja, a vidi mogućnost novog podizanja i procvata u duhu kršćanstva i socijalne pravde.

—o—

NAJGORLJIVIJI ŠIRITELJ NOVE NJEMAČKE VJERE ALFRED ROSENBERG

nalazi se među zločincima, koji su bili u Nürnbergu osuđeni na smrt. Služio se je svim sredstvima nacističke vlasti da bi Nijemce doveo do otpada, naročito od katoličke vjere. Dok su njemačke armije pobjeđivale, uspijevala je i njegova propaganda. Tako su god. 1939. istupile iz Katoličke Crkve 2674 osobe. Kad su se promjenom ratne sreće počeli redati teški i sudbonosni porazi njemačkih armija, opao je i otpadnički pokret, tako da je god. 1944. Katoličku Crkvu napustilo samo 400 ljudi, premda se na članove pravio najveći pritisak za otpad. Ipak veću štetu negoli onim vanjskim gubicima nanio je Crkvi nacistički odgoj mladeži, koji je duše zatrovao ne samo poganskim duhom, nego i neutaživom mržnjom prema ostalim narodima. Tu će biti potrebno dugo odgajanje.

—o—

PEDESETGODIŠNJICA PASTEUROVE SMRTI

Doskora će u Parizu svečano proslaviti 50-godišnjicu smrti velikog francuskog učenjaka i prirodoslovca Louis Pasteura (č. Luj Pastera). Svečanostima će prisustvovati predstavnici znanstvenih zavoda iz cijeloga svijeta. Pasteur je bio gorljiv katolik.

—o—

AUSTRIJSKI BISKUP NAGLAŠAVA POTREBU SOCIJALIZACIJE

U sjevernoj Austriji povratile su američke okupacione vlasti Katoličkoj crkvi sve samostane, koji su bili oduzeti crkvi za vrijeme nacističke vladavine. Svečano vraćanje Katoličke crkve u posjed ovih samostana izvršeno je 27. rujna o. g. Tom prilikom rekao je američki pukovnik Hume, da je jedna od najbitnijih oznaka američkog državnog uređenja sloboda vjere. »Mi znamo, da su nacisti oduzimajući narodu oduzeli mu i pravo slobodnog ispovijedanja vjere. Danas mi to želimo ispraviti svim našim sredstvima. Poslije 13. III. 1938. (dan okupacije Austrije) nacisti su zaplijenili i opljačkali sve posjede Crkve i crkvenih redova. Nakon toliko godina pravda ponovno pobjeđuje.«

Biskup Linza Josip C. Fliesser, koji je sa strane crkve preuzeo u posjed povraćene samostalne, dao je ovu izjavu: »Crkva odobrava i dat će svoj prilog socijalizaciji, koja se sada priprema u Austriji. Crkva je odlučila« — rekao je on — »upotrijebiti svoje vlasništvo za opći ekonomski, kulturni i socijalni napredak. Socijalizacija je potrebna i Crkva je podupire.«

XV. izdanje molitvenika »OČE, BUDI VOLJA TVOJA«

već je posve dotiskano u velikoj nakladi. Taj molitvenik sastavljen je od poznatog biskupa Dobrile, a sada je mnogo dotjeran i upotpunjen. Imade 495 stranica te je također tehnički veoma dotjeran. O tom, po mišljenju mnogih, najljepšem hrvatskom molitveniku progovorit ćemo još posebice i potanje. Moći će se dobiti, kad izađe iz knjigovežnice, a to će biti posebice javljeno. Tada će i cijena biti određena.

NAŠ ZIDNI KALENDAR

ne šaljemo zajedno s listom, nego posebice, ali u isto vrijeme. Kao što smo javili u br. 17., dobit će ga svi povjerenici i svi, koji su ga naručili. Komu uzmanjkaju, može ih još naručiti.

Razne vijesti

I. poslijeratni Sveslavenski kongres, koji se je održao u Beogradu od 8. do 11. ov. mj. uputio je sa svog zasjedanja proglas slavenskim i svim slobodoljubivim narodima. U tom proglasu kaže se među ostalim: »U životu slavenskih naroda izvršile su se duboke promjene. U poslijeratni svijet narodi slavenskih zemalja stupili su kao slobodni punopravni gospodari svoje sudbine. Sada su Slaveni čvrsto stali na put mirnog procvata, na put razvitka, demokracije i napretka i ništa ih više neće zaustaviti na tom putu.«

»Ujedinjeni velikom idejom uništenja fašizma u godinama rata slavenski narodi sada su ujedinjeni borbom za mir i sigurnost, idejom borbe s ostacima fašizma. Bratstvo slavenskih naroda, njihovo uzajamno poštovanje i suradnja pouzdano su jamstvo mira i sigurnosti u cijelom svijetu.«

»Mi ćemo podržavati jedni druge na političkom, gospodarskom i kulturnom polju i brinut ćemo se, da ne propadne ni najmanji slavenski narod, da i najmanji član sačuva svoj narodni opstanak, svoju narodnu kulturu i osigura svoj narodni razvitak.«

Maršal Tito održao je na svečanom zasjedanju Slavenskog kongresa u Beogradu dne 8. ov. mj. govor, u kojemu je među ostalim rekao: »Sastali smo se ovdje, da čvrsto odlučimo, da se nikada više ne ponovi ona užasna tragedija, koja je zadesila u prvom redu Slavene u ovoj posljednjoj teškoj borbi, u ovoj posljednjoj velikoj najezdi Germana, njemačkih i drugih fašističkih hordi. Slaveni imaju veliku misiju (poslanstvo), ali ne misiju da stvaraju neki panslavenski (sveslavenski) blok. Povijest Slavena je čitav niz kroz vjekove teških borb za svoj opstanak, za svoj goli život. To je niz patnji, niz teških iskustava. Kroz vjekove su se nalazili razni neprijatelji Slavena, koji su Slavene gurali jedne na druge, jer su samo na taj način mogli da neke male slavenske zemlje porobljavaju i iskorišćuju.

Ovaj kongres bio je težnja dalekih naših predaka. To je težnja, koja je kroz vjekove stajala u srcima najboljih sinova slavenskih naroda, i, evo, došao je čas, poslije ove teške i krvave borbe, poslije velike oslobodilačke borbe, došao je čas, da su se Slaveni našli ovako na okupu i da zajednički odluče jednom zauvijek, da nikada više slavenski narodi neće biti međusobno razjedinjeni, nego će biti ujedinjeni u interesu svih slavenskih naroda, u interesu čitavog naprednog čovječanstva.«

II. poslijeratni Sveslavenski kongres održat će se 1948. god. u Pragu na dan stogodišnjice I. Slavenskog kongresa, koji se je održao 1848. godine.

Mirovni ugovori s Italijom, Bugarskom, Mađarskom, Rumunjskom i Finskom potpisat će se 10. veljače 1947. u Parizu. Tako je odlučio Savjet ministara vanjskih poslova u Washingtonu, nakon što je prethodno riješio sva glavna pitanja mirovnih ugovora s tim državama.

Vijeće ministara vanjskih poslova u New-Yorku razišlo se je dne 14. o. mj. Ministri su se oprostili srdačno posebnim govorima.

260 milijuna dolara ima prema odluci Savjeta četvorice ministara vanjskih poslova platiti Italija u ime ratne odštete. Od toga dobit će Jugoslavija 125 milijuna, Grčka 105 milijuna, Albanija 5 milijuna i Abesinija 25 milijuna dolara.

Bugarska ima platiti Jugoslaviji 25 milijuna i Grčkoj 45 milijuna dolara.

Službeni jezici u tršćanskoj državici. Ministri vanjskih poslova četiriju velikih sila su odlučili, da se u mirovni ugovor s Italijom unese odredba, prema kojoj moraju u tršćanskoj državici službeni jezici biti slovenski i talijanski jezik. Tršćanska narodna skupština će odrediti, kada će se kao službeni jezik upotrebiti hrvatski jezik.

Slobodna tršćanska luka bit će pod međunarodnom autonomnom upravom. Na čelu te uprave bit će ravnatelj, kojega će na prijedlog tršćanske vlade imenovati guverner. Ravnatelju će pomagati međunarodni odbor, sastavljen od po jednog predstavnika tršćanske državice, četiriju velikih sila, Jugoslavije, Italije, Austrije, Mađarske, Poljske, Čehoslovačke i Švicarske.

Između Jugoslavije i Francuske započela su ovih dana pogađanja za trgovački ugovor.

Tršćanske financije. U Washingtonu su među ostalim uredili također pitanje tršćanskih financija. Odlučili su, da troškove guvernera i tršćanske vlade plaća Organizacija Ujedinjenih Naroda (Društvo naroda). Posebno je pitanje deficita tršćanske državice, koji cijene na 20 milijuna dolara.

Savjet četvorice ministara vanjskih poslova postigao je na sjednicama u Washingtonu načelni sporazum o plovidbi po Dunavu. Odlučeno je, da će po Dunavu moći ploviti brodovi svih država bez razlike, ali će glavnu riječ u upravi plovidbe imati podunavske države. Međunarodnu upravu plovidbe po Dunavu uredit će međunarodna podunavska konferencija, koju će sazvati Savjet četvorice ministara vanjskih poslova.

Bugarske granice prema Grčkoj ostaju nepromijenjene. Tako su odlučili ministri vanjskih poslova četiriju velikih sila u Washingtonu. Ta je odluka izazvala veliko zadovoljstvo u čitavoj Bugarskoj.

Naredno zasjedanje četvorice ministara vanjskih poslova održat će se dne 10. ožujka 1947. u Moskvi. Na tom zasjedanju raspravljat će se o mirovnim ugovorima s Njemačkom i Austrijom.

Jugoslavenska delegacija na zasjedanju Organizacije Ujedinjenih Naroda (OUN) u Washingtonu obavijestila je Savjet ministara vanjskih poslova, da Jugoslavija želi učestvovati u raspravljanju i pripremanju mirovnih ugovora s Njemačkom i Austrijom kao neposredno zainteresirana država. Jugoslavenska je delegacija tom prigodom naglasila interes Jugoslavije u pitanju Koruške, Gradišćanskih Hrvata i Lužičkih Srba, kao i u pitanju gospodarskih odredaba mirovnog ugovora s Austrijom.

Zakon o nacionalizaciji privatnih poduzeća prihvatila je Narodna skupština Federativne Narodne Republike Jugoslavije. Danom stupanja na snagu tog zakona prelaze u državno vlasništvo sva privatna privredna poduzeća općenarodnog značenja. Vlasnicima poduzeća država će dati naknadu.

Jugoslavenska i albanska vlada sklopile su i 27. studenoga ove godine potpisale sporazum o usklađenju privrednih planova i ukidanju carinskih granica između obiju država. Isto je tako došlo do pune suglasnosti u pogledu usklađenja važnih financijskih valutnih (novčanih) mjera.

Crnu burzu s novorođenčima otkrili su u Parizu. Majke su prodavale svoju tek rođenu djecu za 60.000 franaka.

Pet tisuća pisama napisala su djeca u New-Yorku i poslala na naslov: Božiću — Sjeverni pol — Sjedinjene Države. U Americi vlada već 12 godina običaj, da poštari za takvu siromašnu djecu sabiru božićne darove.

UNRRA prestat će službeno pošiljati pomoć u Evropu 31. prosinca ove godine, a u Kinu 31. ožujka 1947. Od 1. siječnja 1947. dalje nadomještat će UNRRU poseban odbor.

U Grčkoj nastavljaju se borbe između partizana i vladinih četa.

30 tisuća bomba i ručnih granata eksplodiralo je u nekom vojničkom skladištu u kineskoj pokrajini Kianguan. Životom je stradalo mnogo kineskih vojnika.

ZA FOND »GORE SRCA«

darovali su:

Martin Lmardić iz Martinšćice na Cresu	lira 1000.—
Prelat mons. dr. Ivan Pindulić Rijeka	lira 300.—
Jedna djevojka iz Laza — Kaldir	lira 55.—
N. N.	lira 50.—
Klemen Judita iz Sv. Petra u Šumi	lira 300.—
Jurman Katica iz Sv. Petra u Šumi	lira 30.—

Živjeli darovatelji i nasljedovatelji!

—o—

NAŠIM PRETPLATNICIMA U ISTRI I ZONI »A«

Kao što smo već javili, počinje se za ovim brojem poput drugih novina i naš list prodavati za 1.— liru više, dakle ukupno za 5.— lira. Redovita pretplata stoji mjesečno 2.— lire više (t. j. 12.— lira) zbog težeg opisivanja i razašiljanja pojedinim pretplatnicima, zato, što oni ne plaćaju izvanredne brojeve ikao što je na pr. ovaj Božićni. U Jugoslaviji ostaje cijena nepromijenjena.

Uprava

—o—

UPOZORENJE POVJERENICIMA I PRETPLATNICIMA U JUGOSLAVIJI

Na Franjevački samostan Trsat-Sušak neka se ništa drugo ne šalje osim pretplata u dinarima. Prema tome neka povjerenici, župni uredi i ostali pretplatnici svoje želje, narudžbe i dopise šalju jedino na Upravu lista »Gore srca!« — Pazin (Istra). Isto tako neka se nerasprodani brojevi vraćaju u Pazin.

Mnogi pretplatnici iz Jugoslavije traže od Uprave »Gore srca« čekove, ali na one, koje imade uprava lista od čekovnog računa na Rijeci, može se uplaćivati samo u lirama. Tko uplati u dinarima, treba da zatraži posebni ček za novčani promet sa zonom B na poštanskom uredu i da njime pošalje novac na Rijeku na tekući račun »Književnog Društva sv. Mohora za Istru« br. 45-401. Oni, koji na svojoj pošti ne mogu dobiti takav ček, neka šalju za sada novac u dinarima običnom uputnicom na Franjevački samostan na Trsatu — Sušak.

U kratko vrijeme otvorit će Uprava svoj tekući račun u Zagrebu pa će onda svim pretplatnicima i povjerenicima u Jugoslaviji razaslati čekove, kojim će moći bez poteškoće uplaćivati u dinarima. — UPRAVA.

Uredništvo i uprava u **Pazinu** (Istra) — Pisma, rukopisi, nerasprodani brojevi i novac u lirama šalju se na naslov: **»Gore Srca«** Pazin - Sjemenište (Istra), a u dinarima na **Franjevački samostan - Trsat** (kraj Sušaka) ili u lirama i dinarima **čekom broj 45-401** na pošt. tek. račun u Rijeci na naslov: »Književno društvo Sv. Mohora za Istru« Pazin — Izlazi dozvolom Vojne uprave J. A. u Opatiji — Glavni i odgovorni urednik: svećenik Božo Milanović — Tiska se u tiskari Narodne štamparije, Rijeka, ulica Ciotta broj 19